

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12502/2022
13.12.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Слађана Марјановић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж 8786/19 од 31.08.2021. године, у седници одржаној 13.12.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж 8786/19 од 31.08.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ решење Вишег суда у Београду Гж 8786/19 од 31.08.2021. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 19539/17 од 14.04.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности првостепеног суда за поступање по тужби у овој правној ствари. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име мање исплаћених месечних износа припадајуће пензије за период од 01.11.2014. године до 25.11.2017. године исплати износ од 251.460,45 динара са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, како је то ближе одређено тим ставом изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 109.497,00 динара са законском затезном каматом од дана када се стекну услови за извршење до исплате.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 8786/19 од 31.08.2021. године, укинута је првостепена пресуда и тужба одбачена као недозвољена.

Против решења другостепеног суда тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са позивом на одредбу члана 404. Закона парничном поступку.

Према члану 404. став 1. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија (став 2.).

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона парничном поступку Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијано решење применом члана 408. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем туженог од 20.09.1991.године године тужиоцу је признато право на старосну пензију од 01.09.1991.године. По решењу туженог од 25.01.2008.године о ванредном усклађивању пензија („Службени гласник РС“, бр.20/08 од 19.02.2008.године) тужени је био у обавези да усклађене пензије за 11,06% почне да исплаћује тужиоцу најкасније од 20.02.2008.године за јануар 2008.године и даље редом за сваки месец понаособ. Тужени није поступао по поменутом решењу. Вештачењем је утврђена висина потраживања тужиоца за утужени период од новембра 2014.године закључно са октобром 2017.године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, налазећи да је тужени одговоран за материјалну штету коју је тужилац претрпео, а која се огледа у исплаћивању мањих износа пензија од оних који му припадају у утуженом периоду, позивајући се на члан 172. Закона о облигационим односима, оценивши као неоснован приговор застарелости потраживања тужиоца.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је укинуо пресуду првостепеног суда и одбацио тужбу као недозвољену. Разлози које наводи другостепени суд огледају се у томе што је тужилац дао пуномоћје за заступање адвокату Слађани Марјановић из Исто пуномоћје је оверено од стране нотара Vula Shaqir, тј. пуномоћје је снабдевано печатом нотарске коморе Републике Косово. Сходно томе, другостепени суд налази да је у првостепеном поступку учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 9. ЗПП а на коју суд пази по службеној дужности, ово из разлога што пуномоћник тужиоца није имао потребно овлашћење за вођење парнице. Пуномоћје које је потписао тужилац је оверено печатом нотара са Косова, али како Република Србија не признаје Републику Косово, то пуномоћје није уредно оверено, па произилази да је поступак покренут од неовлашћеног лица – адвоката Слађане Марјановић, тј. то лице није било овлашћено за подношење тужбе. Лице које поступа у својству нотара Републике Косова, није стекло статус јавног бележника у складу са чланом 3. Закона о јавном бележништву Републике Србије.

По оцени Врховног суда, оваква правна аргументација другостепеног суда није прихватљива.

Према члану 85. став 1. Закона о парничном поступку, странке могу да предузимају радње у поступку лично или преко пуномоћника. Према члану 90. наведеног закона странка издаје пуномоћје у писаном облику. Према члану 91. став 1. пуномоћник је дужан да приликом предузимања прве радње у поступку поднесе пуномоћје. Према ставу 2. овог члана суд је дужан да у току целог поступка пази да ли је лице које се појављује као пуномоћник овлашћено за заступање. Ако утврди да лице које се појављује као пуномоћник није овлашћено за предузимање одређене радње, суд ће да укине парничне радње које је то лице предузело ако те радње странка није накнадно одобрила,

У конкретном случају, тужилац је издао пуномоћје адвокату Слађани Марјановић из ... да покрене поступак пред Првим основним судом у Београду, што је иста и учинила. Пуномоћје које је издато именованом адвокату издато је у свему у складу са одредбама чланова 85.-91. Закона о парничном поступку. Адвокат Слађана Марјановић је званично регистрована у Адвокатској комори у Београду сходно Закону о адвокатури Републике Србије. Пуномоћје који се издаје адвокату које легално обавља посао адвокатури у Републици Србији у складу са законом, не мора да буде оверено (такав услов прописује једино Породични закон ради заступања странке у брачном спору), иако је издато од стране страног држављанина. Стога за предметно пуномоћје које је тужилац издао адвокату Слађани Марјановић није било ни потребно да буде оверено од стране нотара.

Другостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда и у поновном поступку ће након оцене жалбених навода донети одлуку у складу са законом.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**